

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету:
протокол № 14 від 24.06.2025 р.,
уведено в дію наказом ректора
№ 211 від 24.06.2025 р.

Володимир КРАВЕЦЬ

ПОЛОЖЕННЯ
про присвоєння професійних кваліфікацій
у Тернопільському національному педагогічному університеті
імені Володимира Гнатюка

Тернопіль-2025

1. Загальні положення

1.1. Це Положення є нормативним документом, що визначає порядок присвоєння професійних кваліфікацій у Тернопільському національному університеті імені Володимира Гнатюка (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до чинних нормативних документів:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» від 23.04.2024 р. № 3642-IX;
- Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» від 01.04.2022 р. № 2179- IX;
- Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341;
- Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту»;
- Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 р. № 686;
- професійних стандартів, затверджених відповідно до Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373, та оприлюднених відповідно до Положення про Реєстр кваліфікацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 р. № 620;
- стандартів вищої освіти, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України;
- Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному університеті імені Володимира Гнатюка;
- Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії;
- інших нормативно-правових актів і розпорядчих документів у сфері вищої освіти.

1.3. Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) в Університеті здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства, нормативно-правових актів і локальних документів, стандартів вищої освіти та професійних стандартів, затверджених в установленому порядку, а також з урахуванням принципів валідності, об'єктивності, відкритості, прозорості, доброчесності, студентоцентризму й неупередженості.

1.4. Положення регламентує порядок присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) Університетом за наявності затвердженого в установленому порядку професійного стандарту, а також порядок присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) в разі відсутності професійного стандарту та процедури

погодження такого присвоєння з Національним агентством кваліфікацій.

1.5. У цьому положенні використовуються наступні терміни:

- апеляція – оскарження здобувачем вищої освіти результатів процедури присвоєння/підтвердження професійних кваліфікацій;

- здобувач – здобувач вищої освіти - особи, який навчається у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

- кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання);

- освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей);

- освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою цілей та результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій);

- погодження присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) закладом вищої освіти у разі відсутності професійного стандарту;

- це встановлення Національним Агентством кваліфікацій можливості закладу вищої освіти присвоювати професійну кваліфікацію, що визначена освітньою програмою, здобувачам вищої освіти на основі визначених критеріїв;

- принцип валідності – принцип забезпечення відповідності оцінюваних результатів навчання вимогам, визначених професійним стандартом;

- присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту – це процедура встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача вищої освіти відповідній освітній програмі, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання і присвоєно професійну кваліфікацію;

- професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація) – це визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом;

- професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій;

- процедура оцінювання результатів навчання (далі – процедура оцінювання)

- процедура встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача відповідному професійному стандарту, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання і відповідно присвоєно/підтверджено професійну кваліфікацію;

- часткова професійна кваліфікація – це визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати частину трудових функцій, визначених відповідним професійним стандартом.

2. Вимоги до освітніх програм, за якими передбачено присвоєння професійних кваліфікацій

2.1. Освітня програма передбачає присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) за професіями, які зазначені у чинному класифікаторі професій, що є гармонізований з міжнародним стандартним класифікатором професій; вказані професійні кваліфікації відповідають рівню вищої освіти.

2.2. Розроблення і затвердження освітніх програм, які передбачають присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), здійснюється відповідно до Положення про розроблення і супроводження освітніх програм з урахуванням вимог професійних стандартів, а також відповідних кваліфікаційних характеристик у разі їх відсутності.

2.3. Освітні програми, що передбачають присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), повинні забезпечити виконання вимог відповідних професійних стандартів. У разі відсутності професійного стандарту цілі освітньої програми, компетентності та результати навчання повинні бути релевантними професійній(им) кваліфікації(ям) й відповідати кваліфікаційним вимогам, що визначені законодавством, кваліфікаційними характеристиками професії, відомостями з баз даних ISCO-08/ESCO, EUROPASS.

2.4. Назви освітніх програм у межах спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, встановлюються стандартами вищої освіти. Назви інших освітніх програм встановлюються Університетом та можуть містити ключові слова предметної області спеціальності (спеціалізації, предметної спеціальності) або міждисциплінарної предметної області, а також професійної(их) кваліфікації(й) у разі її(х) присвоєння.

2.5. Інформація про присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) розміщується в профілі освітньої програми (загальна характеристика освітньої

програми), назва(и) якої(их) повинна(і) відповідати її(х) формулюванню у відповідному професійному стандарті. За відсутності професійного стандарту, назва(и) професійної(их) кваліфікації(й) повинна(і) відповідати назві(ам) професії(й) та її(х) коду(ам), яка(і) зазначена(і) у чинній редакції Національного класифікатора України, який гармонізований з міжнародним стандартним класифікатором професій (ISCO- 08).

2.6 У випадку, якщо стандарт вищої освіти містить вимогу щодо обов'язкового присвоєння професійної кваліфікації за конкретною професією (однією із професій переліку), то освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації за цією професією.

2.7. Професійна кваліфікація може бути присвоєна за умови, що відповідна освітня програма:

- містить чітко сформульовані цілі, компетентності й результати навчання, що дають підстави для присвоєння визначеної(их) освітньою програмою професійної(их) кваліфікації(й) та враховують вимоги професійного стандарту або відповідних кваліфікаційних характеристик у разі його відсутності;

- передбачає практичну підготовку за відповідною професією в обсязі не менше 6 кредитів ЄКТС для присвоєння повної професійної кваліфікації та не менше 3 кредитів ЄКТС для присвоєння часткової професійної кваліфікації;

- включає освітні компоненти, які забезпечують формування компетентностей та результатів навчання, передбачених професійним стандартом, або відповідними кваліфікаційними характеристиками у разі його відсутності, що дають підстави для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), зазначеної(их) в освітній програмі.

- підсумкова атестація передбачає комплексний кваліфікаційний іспит, який спрямовано на перевірку рівня сформованості компетентностей, передбачених професійним стандартом.

- за результатами підсумкової атестації з комплексного кваліфікаційного іспиту здобувач отримав позитивну оцінку (не менше 60 балів).

2.8. Освітня програма повинна забезпечувати виконання всіх вимог відповідного професійного стандарту (результати навчання та компетентності, передбачені професійним стандартом, мають бути враховані в освітній програмі) або вимог відповідних кваліфікаційних характеристик у разі його відсутності, якщо присвоюється повна професійна кваліфікація. У разі присвоєння часткової професійної кваліфікації в освітній програмі зазначається інформація про те, яку саме трудову(і) функцію(ї), визначену(і) професійним стандартом або відповідними кваліфікаційними характеристиками у разі його відсутності, може здійснювати випускник цієї освітньої програми.

2.9. Результати навчання та компетентності, необхідні для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), можуть досягатися шляхом здобуття формальної, неформальної чи інформальної освіти та враховуватися відповідно до процедури, передбаченої внутрішніми нормативними документами ТНПУ.

2.10. Освітня програма, зокрема міждисциплінарна, може передбачати можливість присвоєння додаткових професійних кваліфікацій, що формуються вибірковими освітніми компонентами.

2.11. Здобувачу вищої освіти за результатами виконання освітньої програми може бути присвоєно не більше двох повних професійних кваліфікацій.

2.12. Освітні програми, які передбачають присвоєння професійної(их)

кваліфікації(й) у разі відсутності професійного стандарту, проходять процедуру погодження присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) з Національним агентством кваліфікацій, визначену постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту».

3. Процедура присвоєння професійних кваліфікацій в Університеті

3.1. Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) Університетом можливе за наявності затвердженого професійного стандарту.

3.2. У разі відсутності професійного стандарту до 1 січня 2030 року професійна(і) кваліфікація(ї) може(уть) присвоюватися Університетом за погодженням з Національним агентством кваліфікацій у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту». Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) у разі відсутності професійного стандарту за освітніми програмами у межах спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, здійснюється на підставах, визначених цією постановою.

3.3. Професійна(і) кваліфікація(ї) присвоюється(ються) здобувачам вищої освіти за таких умов:

- повного виконання вимог освітньої програми, яка передбачає присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), та індивідуального навчального плану;
- опанування теоретичним матеріалом відповідно до вимог освітньої програми, що дає змогу здобути компетентності, необхідні для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), та досягти відповідних результатів навчання;
- проходження практичної підготовки в реальних умовах професійної діяльності, що закріплює та поглиблює набуті компетентності та результати навчання відповідно до цілей освітньої програми в обсягах, необхідних для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);
- успішної підсумкової атестації, що проводиться у формах, визначених відповідною освітньою програмою, з метою встановлення відповідності набутих особою компетентностей і досягнутих результатів навчання вимогам цієї освітньої програми, що дає підстави для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й).

3.4. Результати підсумкової атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні професійної(их) кваліфікації(й). Атестація передбачає встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми, в тому числі в частині присвоєння професійної(их) кваліфікації(й). Програма атестації повинна повною мірою охоплювати цілі освітньої програми, визначені компетентності та результати навчання, що уможливорює присвоєння професійної(их) кваліфікації(й); мати обґрунтований порядок і критерії оцінювання результатів навчання; бути оприлюдненою та доступною для здобувачів вищої освіти.

3.5. Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) здійснюється на підставі рішення екзаменаційної комісії, яка утворюється і діє відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії.

Члени комісії призначаються з числа деканів факультетів, їх заступників, завідувачів кафедр, професорів, доцентів, викладачів з науковим ступенем, висококваліфікованих працівників відповідних спеціальностей, а також членів територіальних галузевих представницьких органів роботодавців, відповідно до укладених угод про співпрацю. Університет на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує здобувачу вищої освіти, який виконав усі вимоги освітньої програми та індивідуального навчального плану й отримав позитивну оцінку під час атестації, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює освітню й професійну(і) кваліфікацію(ї). Рішення щодо присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) фіксується у протоколах засідання екзаменаційної комісії.

3.6. Професійна(і) кваліфікація(ї), присвоєна(і) Університетом, зазначається(ються) в документі про здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

3.8 У випадку незгоди з результатами атестації, здобувач вищої освіти має право на апеляцію у встановленому порядку.

3.9. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), може бути скасовано Університетом у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 р. № 897.

4. Присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту

4.1 У разі відсутності професійного стандарту, Університет за погодження з Національним агентством кваліфікацій може присвоювати професійну кваліфікацію відповідно до Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту».

4.2 Процедура погодження присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) з Національним агентством заклад вищої освіти розпочинає:

для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – не пізніше ніж через рік після початку її реалізації;

для освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти – не пізніше ніж через півроку після початку її реалізації;

для освітніх програм, розпочатих до дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 “Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту”, – впродовж шести місяців з дня набрання чинності зазначеною постановою.

4.3. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), присвоєна (присвоєні) закладом вищої освіти, зазначається (зазначаються) в документі про здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

4.4. Процедура погодження є безоплатною, проводиться Національним агентством на підставі заяви про проведення процедури погодження поданої закладом вищої освіти (далі – заявник) за формою згідно з додатком 1.

Процедура погодження проводиться за професійною (професійними) кваліфікацією (кваліфікаціями), визначеною (визначеними) в освітній програмі.

4.5. Можливість заявника здійснювати присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) визначається за такими критеріями:

наявність листа (листів) роботодавців та/або їх об'єднань, які долучилися до процесу оцінки змісту освітньої програми щодо достатнього обсягу формування необхідних професійних компетентностей для присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій), про потребу у професійній (професійних) кваліфікації (кваліфікаціях) на ринку праці на національному та/або регіональному рівні;

наявність порядку присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій), затвердженого закладом вищої освіти.

4.6 Заявник додає до заяви такі документи:

обґрунтування закладом вищої освіти необхідності впровадження професійної кваліфікації;

копію освітньо-професійної програми, що передбачає присвоєння відповідної професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій);

копії листа (листів) роботодавців та/або їх об'єднань про потребу у професійній (професійних) кваліфікації (кваліфікаціях) на ринку праці на національному та/або регіональному рівні;

копію затвердженого закладом вищої освіти порядку присвоєння професійних кваліфікацій;

характеристику (зміст) професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) за формою згідно з додатком 2.

4.7 Заява та додані до неї документи, визначені пунктом 11 Постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р, № 1223 подаються заявником в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженої особи заявника чи печатки заявника у порядку, встановленому Законом України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”.

4.8 Національне агентство реєструє заяву і протягом п'яти робочих днів проводить перевірку правильності її заповнення та повноту доданих до неї документів.

У разі неправильного заповнення заяви та/або подання документів не в повному обсязі Національне агентство інформує заявника про виявлені недоліки відповідно до вимог Закону України “Про адміністративну процедуру”.

Заявник має право усунути виявлені недоліки протягом п'яти робочих днів з дня надсилання відповідного повідомлення Національним агентством.

У разі неусунення заявником виявлених недоліків Національне агентство залишає заяву без розгляду.

У разі наявності професійного стандарту Національне агентство протягом трьох днів повідомляє про це заявнику та залишає заяву без розгляду.

4.9 Національне агентство за 15 робочих днів після подання заявником правильно заповненої заяви та документів у повному обсязі розглядає їх і готує обґрунтований висновок, на підставі якого приймає рішення про погодження або відмову у погодженні присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) з урахуванням вимог статті 71 Закону України “Про адміністративну процедуру”.

4.10 Підставами для прийняття Національним агентством рішення про відмову у погодженні присвоєння професійних кваліфікацій є:

встановлення за результатами перевірки невідповідності заявника хоча б одному з критеріїв, визначених пунктом 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223;

виявлення у поданих заявником документах недостовірних відомостей.

4.11 Національне агентство може надати заявнику рекомендації у своєму висновку щодо вдосконалення порядку присвоєння професійної кваліфікації. Виконання таких рекомендацій після погодження присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) не потребує повторного проходження процедури погодження.

4.12 Національне агентство інформує заявника про прийняте рішення щодо погодження присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) та розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-сайті.

Національне агентство вносить таку (такі) професійну (професійні) кваліфікацію (кваліфікації) до Реєстру кваліфікацій з приміткою про відсутність професійного стандарту.

4.13. Повторне погодження присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) проводиться в разі змін у переліку компетентностей та результатів навчання, що дають підстави для присвоєння визначеною освітньою програмою професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій), зміни порядку присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) та скорочення тривалості практичної підготовки, що визначена відповідною освітньою програмою, крім випадку, передбаченого абзацом третім пункту 15 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223.

4.14. Погодження Національним агентством присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) надається заявнику на період до завершення підготовки та припинення набору здобувачів вищої освіти за такою освітньою програмою. Після набрання чинності професійним стандартом Національним агентством інформує заявника про необхідність приведення освітньої програми у відповідність з вимогами професійного стандарту протягом шести місяців з дня внесення відомостей про професійний стандарт до Реєстру кваліфікацій.

5. Прикінцеві положення

1. Це Положення набирає чинності з дати затвердження Вченою радою університету.

2. У випадку внесення змін, доповнень у нормативно-правові акти, які регулюють ці питання, відповідні пункти положення втрачають свою чинність і в дію вступають внесені зміни.
3. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та затверджуються Вченою радою Університету.

(На бланку закладу вищої освіти)

№ _____

Національне агентство
кваліфікацій З А Я В А

Просимо погодити присвоєння професійної (професійних) кваліфікації
(кваліфікацій) _____
(назва професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій))

присвоєння якої (яких) передбачено освітньою програмою _____

(назва освітньої програми)
з підготовки фахівців у сфері вищої освіти _____
(зазначається рівень вищої освіти)

за спеціальністю _____ галузі знань _____
(шифр та назва спеціальності) (шифр та назва галузі знань)

Обсяг освітньої програми _____ кредитів Європейської
кредитної трансферно-накопичувальної системи

Заявник _____
(найменування закладу вищої освіти)

Ідентифікаційний код заявника згідно з ЄДРПОУ _____

Місце провадження освітньої діяльності _____

Додаток: (зазначається перелік документів, визначених у пункті 11
Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі
відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету
Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 “Деякі питання присвоєння
професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності
професійного стандарту”)

(найменування посади керівника)

(власне ім'я та прізвище)

Виконавець _____
(власне ім'я та прізвище, номер телефону, адреса електронної пошти)

ХАРАКТЕРИСТИКА
(зміст) професійної кваліфікації

1.	Назва професійної кваліфікації	
2.	Рівень Національної рамки кваліфікацій	
3.	Обсяг професійної кваліфікації (повна або часткова)	
4.	Коротка характеристика (зміст) професійної кваліфікації (мета діяльності за професійною кваліфікацією, професійні компетентності, результати навчання)	
5.	Опис відповідності професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) кваліфікаційним вимогам, визначеним законодавством, кваліфікаційними характеристиками професій, відомостями з баз даних ISCO 08/ESCO, EUROPASS	